

kerbidfen for Husmænd og Arbejdere.

Men saa kom Foraaret 1817. Hele Foraaret strømmede Regnen ned, og Jorderne var sunne og garfve bløde. Det blev lidt bedre ud paa Sommeren, men et Haar stød for Døren, og alle saa med Oru mod Vinterens Komme. Høsten var elendig, kun lidt Korn fik man ind, og da det blev tørstet, var det muligt og raat. Kartoflerne blev dengang ikke dyrket saa rigelig som nu, men ogsaa de var ubrugelige og raadnede straks i Kælderen. Det var en sørgelig Vinter. Hele Eggen led Mangel, og fulne Munde var der overalt hos rige og fattige. Korn var heller ikke at faa til Røds for Guld, og man maatte tage Surrogater, det vil sige, knude Kart og blande i Melet, og ofte var der hos fattige mere Kart end Mel. Hvem kan tælle alle de Taarer, som randt, alle de Suf, som oplyndtes til Gud den Vinter. Paa Maanen var det jo ikke værre, men de delte, saa længe de havde noget, og til sidst var der lidt igen; men nu var ogsaa Foraaret kommet.

Vanerne var i det gode Vinterfølelse ført helt op til Balders for at løbe Sødehorn, og hvert storn var en Rigdom og blev ogsaa betalt som Guld — men som sagt, Foraaret var kommen.

Megeringen havde ogsaa gjort sit, og i hver Gaard og hvert Hus var der altid noget, som de kunde putte i den hungre Jord.

Foraaret 1818 var dejligt, Sommeren lovede godt og holdt, hvad den lovede, Rugen var allerede moden i August, og paa Alma blev den meget og tørstet med det samme. Da de havde faaet tørstet saa meget som en Rose fuld, rejste min Bedstefader med denne Skat til Møllen om Morgenen, og lovede at være tilbage om Eftermiddagen med Melet. Der var Forventning paa hele Gaarden; min Fader var dengang en lille Dreng, og han og hans Søskende flattede op paa et højt Tag paa Læden, for først at kunne se Støvet af Faderens Kærre og melde denne gladelige Begivenhed i Huset. Der sad de i maas og figgede og spejdede; ofte syntes de, de hørte røg, men det var ikke den brune, det var et andet støv; de talte med hverandre om Vinterens Nød, om Kartoflerne, hvor haardt det saa i Møllen, og om Græden, hvor nuggen den smagte, og hvor fort den saa ud — men i den sidste Tid vankede der kun lidt af den ogsaa — „men tænk“, sagde de, „hvor Gud er god, som i Aar har givet Landet et godt skornaar for alle de fulne Møller“ — saa figgede de de atter ud og saa efter Kærret, og der, ja der som Fader med Melet. Med ad Taget i et Øjeblik, ind i Kærret, som var skuret og pnyttet med Løv som til en Høst, og midt i Forretten over Neden bang Brodgrunden, hvor Vandet husede og kogte og ventede paa Melet, medens Møllefader og Salter var sat frem paa Bordet, og da traadte Faderen ind med den lille Sæk; men i det samme han gif over Tærskelen, tog han Huen af og rakte Moder Pøsen, og Moder nejedt dnyt, som for vor Herre selv, og Taarerne styrtede ud af Øjnene, da hun saa, hvor hvitt og frist det var, og hvor dejligt og sundt det duftede.

Saa blev Græden kogt, og da den svære Gryde var fuld, var ogsaa Kærret fuldt af Gaardens Høst og Husmænd, og I kan tro, de langede til sig, da Fader havde bedt den forte, men nderlige Øjn over Maden. Samme Nat blev Tejen lagt til Brødet, og næste Morgen saa 5 maas Brød paa Bænken og hver fik sin Skive til Mællen — „og“, sagde min Bedstemoder, „den der har oplevet en saadan Tid, den som har prøvet, hvad det er at sulte og savne det daglige Brød — den ved ogsaa at gemme hver Smule og takke Gud for hver Krumme, han skænker os“.

Det var min Bedstemoders Fortælling — hvad synes I, Værn, vil I høre herfor slange det dyrebare Brød paa alle Bænke og Borde? Vi kan endnu saa et 1817 igen.

„Nej“, sagde den ældste Dreng, „det skal aldrig ske mere, Fader, og nu fortaar jeg ogsaa den Væn: Giv os i Dag vort daglige Brød“.

Bed Hans i „Digt“

En Lov.

Jeg vil her henlede Omrørelsen paa en Lov, der er ikke er meget paagtet. Det er en af Livets Love, men kun saa har de for den. Mange nægter den ligefrem. Og de, som anerkender den, mangler ofte Mod og Tro til at følge den og indrette deres Liv derefter.

Nu kan det imidlertid ikke nægtes, at det er meget vigtigt for et Menneske at kende Livets Love og leve i Overensstemmelse med dem. Livets Lykke afhænger ligefrem derfor. Er man uoverens med Livets Love, maa ens Liv blive forfæjlet. Den Lov, jeg her vil henlede Omrørelsen paa, er engang formuleret i disse Ord:

de sagnetmodige skal arve Jorden.

Den, som har formuleret Lovene, har i sit eget Liv vist, at den ikke er et Menneskepaafund uden Tilhold i Livet selv, men en af Livets egne Love.

Jesu hans Tid var der kun enkelte, som havde skint den Lov. Jeg tænker paa nogle af Israels profeter; eller paa hin „Oldtidens enfoldige Bille“ — som Socrates kaldes af Søren Kierkegaard. Men det blev dog kun ved Tiløb og Uælfser.

Det var først Jesus, der med fuld Klarhed formulerede denne Lov og indrettede sit eget Liv derefter.

De sagnetmodige skal arve Jorden, lærte han. Hvor utimelig den Tale end kunde synes saa var det dog en af Livets egne Love. Selv en egenkærlig og hensynsløs Slægt skulde saa det at se. Naar de sagnetmodige taber, da vinder de. Ved deres Sagnetmodighed beskæmmer de Voldsmændene og befriker dem. Jorden er deres, fordi deres Liv er det højeste og fuldkommet. Sagnetmodig, de sagnetmodige skal arve Jorden.

Jesus lærte Sagnetmodighed. Men ikke blot med sine Ord. Nej, med hele sit Liv.

„Lær af mig“, sagde han, „thi jeg er sagnetmodig.“ Og han skjædede til: „Saa skal I finde Hvile for eders Sjæle.“

Han var sagnetmodig. Sagnetmodig gif han omkring og forfandt Guds Rige og hjalp alle. Sagnetmodig stod han for Maadet og for Pilatus. Sagnetmodig bar han sit kors til Golgatha, sagnetmodig bøjede han sit Hoved i Døden.

Men derfor havde han ogsaa Svile for sin Sjæl. Og derfor arvede han ogsaa Jorden.

Hvad var det, der gjorde, at Kristendommen gif utændelig frem indenfor det magtige Romerrige og befrirede Noms og Grækenlands Guder og Latidens filosofiske Sofismer? Men det ikke særlig var de kristnes Sagnetmodighed?

Da kejser Nero ralede imod dem, og Overne sønderlangede dem, og Vaalene flammede og Korlene rejstes — hvad var det da, der gjorde det uudslættelige Indtryk paa Tilskuerens Sind? De kristnes Sagnetmodighed!

Det opvakte Forsølgernes Kærlighed, at de led saa sagnetmodig; det beskæmmede dem. Resultatet af Forsølgelserne blev, at de kristnes Tal mange Gange fordobledes. Det var Martyrerens Sagnetmodighed, som gjorde det.

Særlig, de sagnetmodige skal arve Jorden.

Men gælder den Lov ogsaa nu til Dag? Og er det muligt at indrette sit Liv efter den?

Som en af Livets egne Love gælder den naturligvis alle Dage. Og det er muligt ogsaa for et moderne Menneske at leve efter den.

Men det er vanskeligt. Der kræves for det første megen Selvfornægtelse. Rige saa let som det falder Rød og Blod at flaa til med knyt Nave og gengælde ondt med ondt, lige saa vanskeligt falder det sagnetmodig at lide Uret og gengælde ondt med godt.

Og dernæst kræves der meget Mod og megen Tro. Vor Slægt har hørt saa megen Tale om „Kampen for Tilværelsen“, hvor den stærkeste altid sejrer. Men at den sagnetmodige er den stærkeste — det skal der Mod og Tro til at holde fast, særlig i en saa materialistisk Slægt som vor.

Men er det ogsaa vanskeligt at indrette sit Liv efter denne Lov, saa

er de, der gør det, ogsaa Slægtens sande Foregangsmand.

Det er dog kun det enkelte Menneske, der kan gøre dette. Man kan undertiden høre dette krav stillet til Nationerne, særlig i Spørgsmaalet om Krigen, at de skal gaa ind under denne Lov. „Hvorban“, siger man, „kan en kristen Nation føre Krig? Er det ikke Stik imod Kristendommens Bære?“ Men hertil er at sige, at der findes ingen kristne Nationer. Der findes enkelte kristne Nationer, men der findes ingen Nation, hvor Kristendommen er bleven Liv i alle de enkelte, eller i det langt overvejende Mjertal. Daudets der en virkelig kristen Nation, saa havde den ogsaa en eneblaaende Mission blandt Jøfene. Og saa fik den ogsaa den store Opgave at løse, som al verdslig Fredsbefordring ikke formaar, nemlig at bryde Krigenes Mag.

Men nu staa det til de enkelte at beskæmme det onde og befri det — ved Sagnetmodighed. De, som gør det, er Slægtens sande Foregangsmand; og de bliver en Betsignelse for mange. Fremtiden er deres, fordi deres Liv er det højeste. Særlig, de sagnetmodige skal arve Jorden.

J. Th. S. i „Nye Tider“.

Biskop P. Madsens Erklæring

i den Arboe-Nasmusenske Sag.

Kultusminister Appel undflog sig, som bekendt, i sin Tid for at offentliggøre den Erklæring, som afd. Biskop P. Maden havde afgivet til Ministeriet i den Arboe-Nasmusenske Sag.

I Stedet for at offentliggøre selve Erklæringen udbødte Ministeren nogle enkelte løstrevne Citater af denne.

Nu foreligger Erklæringen, der blev afgivet 11. April 1911, i sidste Nummer af „Love og Ekspeditioner vedkommende Kirke- og Skolevesen“ og har følgende Ordlyd:

Som bekendt aflægger Folkekirkes Præster ved deres Ordination det Sværet, at de vil bestræbe sig paa at forkynde Guds Ord rent og purt, saaledes som det findes i de profetiske og apostoliske Skrifter og i vor danske evangelisk-lutheriske Folkekirkes symboliske Bøger. Det har fra Arilds Tid været Praksis at forstaa denne Symbolsforpligtelse saaledes, at den ikke angaar alle Symbolernes Enkeltheder, men hvad man har kaldt Manden eller det væsentlige i Symbolerne eller, som man vel bedre kunde udtrykke det, deres Grundansuelser. Der kan haade i Fortid og Nutid nævnes mange højstfattede og paafønnede gejstlige i vor Folkekirke, som vittelig har været i Overensstemmelse med Lærdomme, som er indtatte i Symbolerne. Og Folkekirken har gjort det i at finde sig i saadanne Afvigelse; dels er Symbolerne jo ikke uforberetlige, men Muligheden for en fremfremdende Erkendelse paa mange Punkter maa holdes aabne; dels fornaar intet enkelt Menneske at omfatte hele Kristendommens Indhold med lige Klarhed; naar han kun er ret vendt i det, der har afgørende Betydning for Troslivet, maa Samfundet bære over med ufuldkomne eller endog misvillende Ansuelser paa de mere perifererite Punkter. Hvor Grænsen mellem det væsentlige og mindre væsentlige ligger, kan, som i alle aandelige Ting, heller ikke her angives med en haandgribelig og ufravigelig Bestemthed; det vil bero paa mange Forhold, som hænger sammen med Tider og aandelige Tilstande, for Eksempel paa Menighedsbevidstheden til den givne Tid og paa den Grad, hvori Afvigelse hos enhver enkelt virker ind paa hans kristelige Liv. Men den ledende Grundtænkning bør altid være, at hvor Afvigelse bevirker sig om Enkeltheder, maa Samfundet fortolke Symbolsforpligtelsen med udpræget Frihed og strække sig vidt i Overbærenhed.

Hvad Pastor Arboe-Nasmusens Foredrag angaar, har jeg været i Tvivl, om det skal betragtes som Ord af en Mand, som er sig Kærlighedsviden af sin Tale bevidst. Hvis han er det, da er det selve Grundansuelser, der ikke blot mangler det

luttheriske, men det kristelige Præg. Afvigelsen gælder ikke en Kærlig enkelt Punkter, men Helheden. Målerede den Maade, hvorpaa han bekræfter den bestaaende Kirke som Dogmefirke, viser, hvor uforstaaende han er overfor dens Bæsen.

Det er øjensynligt for alle, at dens Trosliv ikke gaar op i Dogmer; derfor „erster“ den ikke „i sin Grundbold“, naar Mennesker søger Sandheden (S. 10); men selv naar de høftigt bekæmper dens Dogmer, forfatter den uforstyrret sit Arbejde og har i pore Dage, skønt han proklamerer dens Afmagt, taget det største Opbrug og haft den største Fremgang. Han bestemmer den Dogmefirke, som han bekæmper, saaledes, at baade Fortidens og Nutidens Kirkesamfund alle falder ind derunder (S. 8—9). Han stiller sig dermed faktisk udenfor hele den historiske Udvikling; hvorledes kan han da staa som Tjener i et saadant historisk Kirkesamfund, som han samtidig erklærer, at han vil omstyrte? — Det er ikke blot Kirkes Dogmer, men det er dens Trogrundlag, han bekæmper. Han udtaler i sin Erklæring til Biskoppen af 1. Februar, at ingen ved, hvad der er foregaaet i Josef af Arimateas Grav. Meningene hermed kan ikke være, at ingen kan forklare, hvorledes det er gaaet for sig, at Kristens døde Legeme blev levende; thi det har Kirken aldrig paataget sig; men det kan kun betyde, at ingen ved, om han virkelig er legemlig opstanden. Men er der noget, som staaer fast for Kristentroen fra Begyndelsen, saa er det hans legemlige Opstandelse. Gennem hele Apostelhistorien er den Midtpunktet i den kristne Fortællelse, saaledes som Paulus sammenfatter Forholdet (1. Kor. 15): „Derfor Kristus ikke er opstanden, da er vor Brødfiken tom, da er baade vor Tro og vort Haab forgæves.“

Pastor Arboe-Nasmusen gør Kristi Opstandelse virksom uden at sætte nogen positiv Ansuelse i Stedet; thi hans Brug af Udtrykkene „Kirkes Konge og Herre. Jeg lever, og I skal leve“ viser ikke, at Jesus staaer i et personligt nærværende Forhold til Menneskene, forfælligt fra, hvad der kan være udtymt i Forholdet til ham som Læreren. Kristens egen og Apostolens Fortællelse gaar ud paa, at han er den eneste, der kan anbenbare Faderen, og derfor den eneste, i hvem der er Bille fra Synd og Død. I Modfætning hertil henviser Arboe-Nasmusen til den Verdenskongres for fri Kristendom og religiøs Fremfrit, som i Aar afholdtes i Berlin (S. 5). Han priser de kristne Deltagere, fordi de rakte Broderhaand til alle Sedninger, der mente at kunne undvære Kristus. Paa denne Maade bliver der ganske vist højt til Lovet og vidt mellem Begyngene (S. 6); thi alt bliver luftigt og ubestemt, idet den Jrefessioel, som fra Begyndelsen fatter Grænsen, reduceres til noget relativt. Han indrømmer, at den Kristendom og den Kirke, han forfunder i sit Foredrag, aldrig har eksisteret indtagen i den kristne Kærligheds allerførste Tider (S. 9). Hvor fallt denne Denvisning til „Kærlighedens allerførste Tider“ er, fremgaar tilstrækkeligt af det nye Testaments Beretninger; thi det, der fra Begyndelsen forbandt Herrens Digtelse til en Menighed og gav dem eet Hjerte og eet Sind, var den fælles Taab, Apostolens Lære, Samfundet, Brødet, Brødfiken og Bønnerne (Ap. G. 2, 41—42). Han lætter i Stedet for Menigheden et Broderkab af alle de Mennesker, der lyder Idealitetens Stemme (S. 5), eller i hvem Idealerne brænder (S. 6). Dette er hverken ny Testaments eller Kirkes Kristendom; men han henviser til Leo Tolstoj, der opstiller den opadstigende Skala: den ortodokse Kirke — Kristendommen — Sandheden (S. 8).

(Sluttes paa Side 6.)

Danmarks Kamp for Sønderjylland.

Af John Heinse.

En ny udfærlig Skildring af Krigen 1848—49 og 50 og de umiddelbart forudgaaende Begivenheder: skrevet af en Danf-Amerikaner. 191 Sider i Omflag. Pris 50 Cents. Danish Luth. Publ. House.

DANA COLLEGE

BLAIR — NEBRASKA.

Efteraarsterminen begynder den 1. Oktober.

Smukt beliggende. Lyse to-Mands Værelser. Central Varme. Elektrisk Belysning. Sund kristelig Indflydelse.

Følgende Kursus tilbydes:

- College: Klassisk — videnskabeligt.
- Pro-Seminary: Fireaarigt. Forbereder til Adgang til Trinitatis Seminarium.
- Academy: Svarende til „Public High School“.
- Normal: Udsteder „First and Second Grade Certificates“.
- Business: Bogføring og Stenografi.
- Music: Piano, Orgel og Strenginstrumenter.

For Undervisning, Kost og Værelse — \$18.00 pr. 4 Uger.

Indmeldelser modtages og Forespørgsler besvares af Forstanderen

C. X. HANSEN, Blair, Nebr.

En ny dansk-amerikansk Bog

Sommer i Adirondack Bjergene

— af —

Metthea Mathiesen.

135 Sider i smukt Omflag 75 Cts. 3. Indb. \$1.00.

Bestillinger modtages af

DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, BLAIR, NEBR.

FEMTE SAMLING

af

Kristeligt Folkebibliotek.

Foreligger nu komplet og færdig til Udsendelse.

Denne Samling bestaar af tre fortrinlige kristelige Bøger indbundet i smukt Helshirtsbing med Guldtryk. Bøgerne er som følger:

1. Godet: Bibelske Studier II. 233 Sider.
2. Bunyan: Den hellige Krig. 334 Sider.
3. Bunyan: Lov og Naade. 287 Sider.

Samlingspris \$1.50 plus Porto 20 Cents. Enkelt Bind 65 Cents.

DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, BLAIR, NEBR.

A NEW MARRIAGE CERTIFICATE.

To meet an ever increasing demand for a certificate that can be readily preserved and yet furnish an appropriate and artistic setting for the churchly attest, we now offer our new FOLDING MARRIAGE CERTIFICATE NO. 304.

This certificate is printed with an exquisite border design of floral wreath and wedding bells in 6 colors on exceptionally tough bristol board that is capable of folding without breaking. When opened the certificates measure 7 7/8x11 1/2 inches. They are executed in the finest Chromolithography. Each folded in an ornamental envelope of extra strong quality.

Prices:—Single copy 15 Cts., 1 Doz. \$1.20, 100 copies \$9 net postpaid.

DAN. LUTH. PUBL. HOUSE.

Blair, Nebr.

Dampskibsbilletter

med

Cunard Linien's store hurtige Skibe

sælges af

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,

BLAIR, NEBR.